

KAPITEL 11

1. Diskussion om oplysningstidens idealer

Er I enige eller uenige i følgende udsagn:

- Naturvidenskab skaber en bedre verden
- En dag vil alle lande være demokratier
- Mennesker skal have ret til at sige og skrive alt, hvad de har lyst til
- Nogle gange er demokratiet ikke den rigtige måde at løse et samfunds problemer på
- Før eller siden vil religion helt miste sin betydning
- Det er urealistisk, at alle lande skal kunne overholde menneskerettighederne

2. Skriveøvelse

Skriv en diskussion af, i hvor høj grad oplysningstidens nye tanker er blevet til virkelighed i den verden, som vi har set siden 1700-tallet – find argumenter både for og imod.

3. Begrebsliste til forløbet

Forklar emnerne/begreberne/personerne på denne liste:

- Fornuft
- Religionskritik
- Oplysning
- Standssamfund
- Borgere
- Økonomisk liberalisme
- Liberalisme
- Demokratisk dannelse
- Disciplinering
- Pietisme
- Bastillen
- Menneskerettighedserklæringen
- Robespierre
- Olympe de Gouges
- Napoleon
- Individualisering
- Tolerance
- John Locke
- Montesquieu

- Enevælde
- Lighed for loven
- Kaffehuse
- Nationalfølelse
- Sansculotter

4. Analyser kilde 11.1 og 11.2

Læs kilde 11.1 og 11.2 og svar på spørgsmålene:

- Hvordan opfatter Nikolaj Arcel henholdsvis Struensee, Caroline Mathilde og kong Christian 7.?
- Hvordan ser Nikolaj Arcel på oplysningstidens tanker?
- Find eksempler i teksten på, at Nikolaj Arcel udtaler sig om personerne ud fra sin egen mening og ikke ud fra historiske kilder.
- På hvilke punkter kritiserer Bent Blüdnikow filmen for at være historisk ukorrekt?
- Hvis Blüdnikow har ret i sin kritik, hvad har tilføjelserne, udeladelserne eller ændringerne i forhold til den historiske virkelighed så betydet for, hvordan vi opfatter personerne og oplysningstiden i filmen?
- Hvad synes I? Fortæller *En kongelig affære* en vigtig historie?

5. "Træk-fra-hatten"

Den nemme version:

Skriv begreberne fra begrebslisten i opgave 11.3, og læg dem i en hat eller lignende. I gruppen skiftes eleverne til at trække et ord, som vedkommende skal forklare uden at sige ordet. De andre gætter.

Den avancerede version:

Klassen deles op i grupper med 6 elever i hver. Hver gruppe deles op i 3 par. Par 1 begynder. Den ene elev trækker et ord, som skal forklares, men uden at eleven siger ordet. Den anden gætter. På 1 minut skal der nu gættes så mange begreber som muligt. Gættes rigtigt, beholdes sedlen. Siges der "pas", læses ordet op, og sedlen lægges til side. De andre grupper hører godt efter, for det er deres tur om lidt. Læreren tager tid og råber "skift", når tiden er løbet ud. "Pas"-sedlerne lægges tilbage i hatten. Så er det par nummer 2's tur. Og dernæst er det par nummer 3. Når alle par har været i ilden, starter man igen ved par 1, men denne gang byttes roller. Efter to

OPGAVER OG ARBEJDSFORSLAG

runder tælles alle gættede sedler op. Det par med flest sedler har vundet.

Man kan sagtens tage et spil mere med samme regler, men man kan også gøre det lidt sværere. I spil 2 må man således kun sige 1 ord (det kan lade sig gøre, fordi begreberne er kendt fra spil 1). Og i spil 3 må man kun mime.

- Nationalfølelse
- Religionskritik
- Den franske konge havde enevældig magt
- Kvinder fik flere rettigheder
- Borgerne drak kaffe
- Den franske revolution førte til krig og borgerkrig
- Brødet blev dyrt i Paris

6. Kronologi, overblik og sammenhæng - oplysningstidens buzzwords

I skal arbejde sammen tre og tre. I stiller jer rundt om et bord og lægger listen herunder på bordet. Den ene af jer står på den ene side af bordet og kan nu score point ved at sige en sætning om oplysningstiden, som kombinerer så mange buzzwords som muligt fra listen. Jo flere buzzwords I kan bruge, jo flere point får I. Når I går i stå med jeres sætning, tæller I point, og en ny stiller sig om på den ene side af bordet.

Buzzwords på listen kan kun bruges én gang. I krydser dem af, når de er blevet brugt.

Når læreren giver signal, finder I sammen i nye trioer og gentager øvelsen.

- Den amerikanske uafhængighedskrig
- John Locke skrev om det enkelte menneskes rettigheder
- Frankrig i krig med sine naboer
- Borgerne og adelen mødtes i salonerne
- Danmark får grundlov i 1849
- Ytringsfrihed
- Korrupte magthavere
- Borgerskabet ville have mere indflydelse
- Landboreformer i Danmark
- Napoleon greb magten
- Frankrig fik en demokratisk forfatning
- Revolutionens kritikere blev henrettet
- Montesquieu skriver om magtens tredeling
- Demokratisk dannelse
- Adam Smith og økonomisk liberalisme
- Robespierre tager magten
- Menneskerettighedserklæringen fra 1789
- Stormen på Bastillen
- Oplysning
- Empirisk videnskab

OPGAVER OG ARBEJDSFORSLAG